

Τίμησαν την μνήμη της ΕΟΚΑ (1955-1959) στην Κυπριακή Κοινότητα

Οπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος οι Κύπριοι συμπάροικοι τίμησαν την μνήμη των αγωνιστών της ΕΟΚΑ 1955-1959 καθώς φέτος συμπληρώνονται 60 χρόνια από την έναρξη του Απελευθερωτικού Αγώνα. Η επετησιακή εκδήλωση μνήμης έγινε στο Κυπριακό Κλάμπ. Μεταξύ των ομιλητών ο πρόεδρος της Κυπριακής Κοινότητας, κ. Σωτήρης Τσουρής, ενώ η κύρια ομιλήτρια ήταν η Δρ Ελισάβετ Κεφαλληνού. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης διαβάστηκαν ποιήματα και τραγουδήθηκαν επαιτησιακά τραγούδια.

Έναρξη του Αγώνα την 1η Απριλίου 1955

Στις 15 Ιανουαρίου 1950, η Εθναρχούσα Εκκλησία Κύπρου πραγματοποίησε Δημοψήφισμα, στο οποίο ο Ελληνικός Κυπριακός λαός ψήφισε την Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα, σε ποσοστό 95,7%. Οι Άγγλοι, όμως, τήρησαν και πάλι αρνητική στάση. Στις 28 Ιουλίου 1954, ο Υφυπουργός Αποικιών, Χένρυ Χόπκινσον, ανέφερε στη Βουλή των Κοινοτήτων ότι η Κύπρος είναι περιοχή με στρατηγική αξία, και γι' αυτό ουδέποτε θα τύχει αυτοδιάθεσης. Η Ελλάδα, με αίτησή της στον Ο.Η.Ε., το 1954, ζήτησε, από τον Οργανισμό, την «Εφαρμογή, της αρχής των ίσων δικαιωμάτων και της αυτοδιάθεσης των λαών, στην περίπτωση του λαού της Κύπρου». Στις 17 Δεκεμβρίου 1954, η Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε. απέρριψε την αίτηση της Ελλάδας. Έτσι, την 1η Απριλίου 1955 ξεκίνησε τη δράση της η Ε.Ο.Κ.Α. Πολιτικός αρχηγός της υπήρξε ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος και Στρατιωτικός ο Γεώργιος Γρίβας, με το ψευδώνυμο Διγενής. Σκοπός της Ε.Ο.Κ.Α. ήταν η απελευθέρωση της Κύπρου και η Ένωσή της με την Ελλάδα. Ο Αγώνας αγκαλιάστηκε απ' όλο το λαό της Κύπρου, κι ανέδειξε αγωνιστές, οι οποίοι με αυταπάρνηση προσέφεραν τη ζωή τους στην πατρίδα, είτε πέφτο-

ντας νεκροί στα πεδία των μαχών, είτε ξεψυχώντας από τα βασανιστήρια, ή δι' απαγχονισμού.

Ανάλογες αγωνιστικές κινητοποιήσεις κι εκδηλώσεις γινόντουσαν και στην Ελλάδα, αντίστοιχα. Κατά τη διάρκεια του Αγώνα λειτούργησε σχέδιο αποστολής όπλων, στην Κύπρο, με επιβατικά πλοία της γραμμής Πειραιά-Λεμεσού. Άλλα όπλα έφταναν με το ταχυδρομείο της Πάφου, μα κι αλλιώς. Στις 29 Ιανουαρίου 1956, ο οπλισμός της Ε.Ο.Κ.Α. εμπλουτίστηκε με 800 περίπου κυνηγετικά όπλα Ελληνοκυπρίων, τα οποία πήραν, απ' αυτούς, μέλη της Ε.Ο.Κ.Α. Ένας άλλος τρόπος, με τον οποίο βρισκόνταν όπλα, ήταν οι επιθέσεις σε αστυνομικούς σταθμούς και από νεκρούς Άγγλους στρατιώτες. Μερικά όπλα ήταν ντόπια κατασκευής, φτιαγμένα σε ειδικά εργαστήρια, στα οποία κατασκευάζονταν, επίσης, ωρολογιακές βόμβες, νάρκες και άλλο πολεμικό υλικό. Στις 9/3/1956, ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος συνελήφθηκε στο αεροδρόμιο Λευκωσίας, από το οποίο θα μετέβαινε στην Αθήνα, για συνομιλίες με την Ελληνική Κυβέρνηση.

Την ίδια μέρα συνελήφθηκαν και οι Κύπριοι: Μητροπολίτης Κερύνειας, Παπασταύρος Παπαγαθαγγέλου και Πολύκαρπος Ιωαννίδης. Και οι τέσσερις εξορίστηκαν στις Σευχέλλες. Στις 10 Μαΐου 1956, οι: Μιχαλάκης Καραολής και Ανδρέας Δημητρίου απαγχονίστηκαν στις κεντρικές φυλακές της Λευκωσίας, για τη δράση τους, ως μέλη της Ε.Ο.Κ.Α. Ενταφιάστηκαν στις κεντρικές φυλακές. Στον ίδιο χώρο, αργότερα, θα ταφούν άλλα έντεκα μέλη της Ε.Ο.Κ.Α. Στις 9 Αυγούστου 1956 απαγχονίζονται τρία, ακόμα, μέλη της, οι: Ανδρέας Ζάκος, Χαρίλαος Μιχαήλ και Ιάκωβος Πατάτσος. Άλλοι τρεις αγωνιστές απαγχονίζονται στις 21 Σεπτεμβρίου, οι: Μιχαήλ Κουτσόφτας, Ανδρέας Παναγίδης και

Στέλιος Μαυρομάτης. Ακολούθησε η θυσία του Γρηγόρη Αυξεντίου (3 Μαρτίου 1957), στη μονή Μαχαιρά, όταν οι Άγγλοι έριξαν βενζίνη κι εμπρηστικές βόμβες στο κρησφυγετό του, οπότε ο ήρωας έγινε ολοκαύτωμα. Επμερώματα της 14ης Μαρτίου 1957 απαγχονίστηκε και ο 19χρονος Ευαγόρας Παλληκαρίδης. Στις 22/10/1957, ο Χάρντινγκ υπέβαλε την παραίτησή του, κι αναχώρησε από την Κύπρο στις 4/11. Στις 3/12 ανέλαβε τα καθήκοντα του ο νέος Κυβερνήτης, Σερ Χιου Φουτ. Στις 5/7/58, οι Άγγλοι συνέλαβαν ένα παιδί, στο χωριό Αυγόρου, και πυροβόλησαν εναντίον των αμάχων του χωριού. Φονεύθηκαν οι: Παναγιώτης Ζαχαρία και Λουκία Παπαγεωργίου, έγκυος και μητέρα έξι παιδιών. Στις 2/9/1958, στο Λιοπέτρι, Άγγλοι στρατιώτες περικύκλωσαν τέσσερις αγωνιστές της Ε.Ο.Κ.Α. Οι: Ανδρέας Κάρυος, Φώτης Πίπτας, Ηλίας Παπακυριακού και Χρίστος Σαμαράς, έπεσαν νεκροί. Στις 19 Νοεμβρίου 1958, οι Άγγλοι σκότωσαν και τον Κυριάκο Μάτση, στο Κάτω Δίκωμο.

Πρώτο θύμα του Αγώνα, σκοτωμένος σε ατύχημα, καθώς προσπαθούσε, τα μεσάνυχτα της 31ης Μαρτίου προς την 1η Απριλίου 1955, να βοηθήσει τον Ανδρέα Κάρυο να προκαλέσει βραχυκύκλωμα, λίγο έξω από το Αυγόρου, για να συσκοτισθεί η Αμμόκωστος την ώρα που θα ρίχνονταν οι πρώτες βόμβες της Ε.Ο.Κ.Α., υπήρξε ο Μόδεστος Παντελής. Γεννήθηκε στο χωριό Λιοπέτρι, της επαρχίας Αμμοχώστου, στις 16 Δεκεμβρίου 1923.

Η 1η Απριλίου 1955

Ο αγώνας εκράγηκε στις 0.30» το πρωί της 1ης Απριλίου 1955, ξημερώματα Παρασκευής. Η Κύπρος μετατράπηκε ξαφνικά σε ένα κοκλάζον ηφαιστειο που με τη φωτιά του καταύγαζε τον κόσμο και